Verbinding met ouders

Themabrief schoolaanwezigheid november 2026

‘Binding is de meest succesvolle interventie tegen schoolafwezigheid’

De tweede themabrief Schoolaanwezigheid is een feit. De vorige themabrief schoolaanwezigheid ging over De Gouden Maand. Hierin werd het belang van de eerste schoolweken van het nieuwe schooljaar onderstreept en acties gedeeld. Een van deze acties is het benoemen van het belang van schoolaanwezigheid tijdens de eerste ouderavond. Uit onderzoek blijkt dat er een relatie is tussen goede communicatie met ouders en de schoolaanwezigheid. Daarnaast is eind september de Amstel & Meerdag geweest met als thema Duidelijkheid, dialoog en vertrouwen | in relatie met ouders voor leerlingen. Deze themabrief met als onderwerp **Verbinding met ouders** sluit daar mooi op aan. Tot slot vind je in deze themabrief het laatste nieuws over het wetsvoorstel Terugdringen Schoolverzuim.

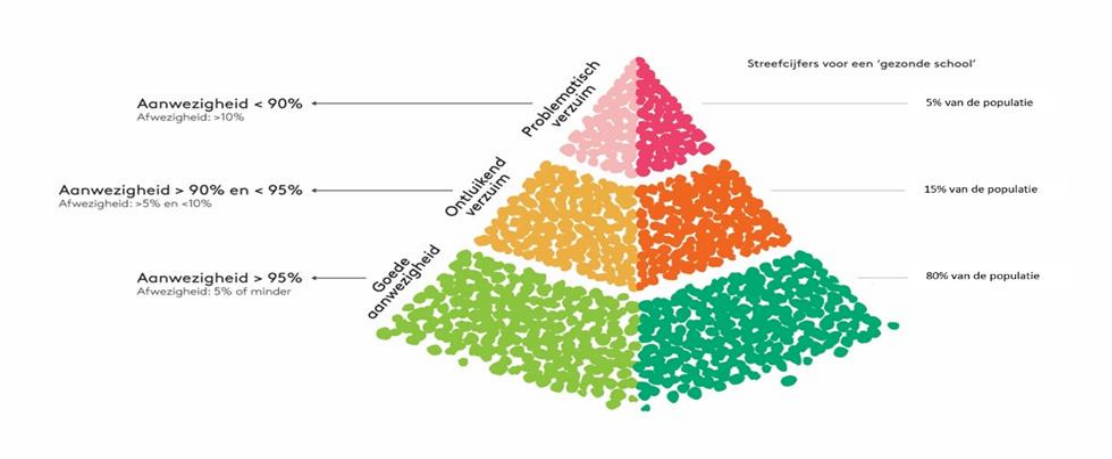
Mede namens swv Amstelronde | swv PO Haarlemmermeer | swv Amstelland en de Meerlanden,

Marije de Wit
projectleider schoolaanwezigheid Amstel & Meer

Piramide Schoolaanwezigheid – introductie

De betrokkenheid van ouders vergroten en daarmee het stimuleren van schoolaanwezigheid vraagt van de school acties voor alle leerlingen en daarmee in de groene laag van de piramide. Mocht je nog niet bekend zijn met de piramide volgt hier een korte introductie. Kearney en Graczyk (2014) ontwikkelden dit interventiemodel om de mate van schoolaanwezigheid in kaart te brengen. Het model kent een gelaagde registratie. Bij iedere laag van het piramidemodel horen duidelijke criteria die richting geven aan een passende aanpak. Naarmate de schoolaanwezigheid van een leerling meer onder druk staat, neemt de intensiteit en specificiteit van de ondersteuning toe. De percentages die bij de verschillende lagen worden genoemd, zijn streefwaarden voor een goed functionerend systeem van ondersteuning. Ze geven richting aan de verhouding tussen leerlingen die met een basisaanpak geholpen zijn en leerlingen die meer gerichte of intensieve ondersteuning nodig hebben. Daarbij ligt de nadruk op tijdig signaleren, passend handelen en het steeds

afstemmen van de aanpak op wat een leerling nodig heeft. Er wordt niet alleen gekeken naar de leerling, maar ook naar de omstandigheden en de context waarin de leerling naar school gaat.

Piramideraamwerk (multi-dimensional multi-tiered system of support, MD-MTSS)

<u>Lagen in het piramidemodel</u>

Laag 1 – Goede schoolaanwezigheid

Laag 1 betreft leerlingen die over het algemeen goed op school aanwezig zijn. Een enkele keer afwezig zijn is normaal en hoeft geen reden tot zorg te zijn. Bij deze leerlingen is sprake van een schoolaanwezigheid van 95% of hoger. Het streefgetal is dat dit voor minstens 80% van de leerlingen geldt.

Laag 2 – Teruglopende schoolaanwezigheid

Laag 2 betreft leerlingen bij wie de schoolaanwezigheid begint terug te lopen. De afwezigheid is nog beperkt, maar vormt wel een eerste signaal dat extra aandacht nodig kan zijn. Bij deze leerlingen ligt de schoolaanwezigheid tussen de 90% en 95%. Het streefgetal is dat deze groep maximaal 15% van de leerlingen omvat.

Laag 3 – Zorgelijke schoolaanwezigheid

Laag 3 betreft leerlingen bij wie sprake is van een structureel lage schoolaanwezigheid. De afwezigheid is dusdanig dat dit de ontwikkeling, het leren en de verbinding met school kan beïnvloeden. Bij deze leerlingen ligt de schoolaanwezigheid onder de 90%. Het streefgetal is dat deze groep maximaal 5% van de leerlingen omvat.

Betrokkenheid van ouders vergroten – werken in de groene laag

Interventies op het niveau van de groene laag van de piramide (niveau 1) zijn toereikend voor alle leerlingen van de school. Een effectieve interventie aangaande schoolaanwezigheid op niveau 1, is het bevorderen van de betrokkenheid van en verbinding met ouders. Learning Heroes & TNTP (2023) vonden samenhang tussen de verbondenheid van ouders en school en chronische afwezigheid. Uit onderzoek (Yang et al., Sustainability, 2023) blijkt dat er een relatie is tussen de betrokkenheid van ouders bij school en aanwezigheid van leerlingen op school. Het risico op schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten is kleiner wanneer ouders betrokken zijn bij het onderwijs van hun kind. (www.nji.nl okt 2024). De samenwerking tussen school en ouders versterkt tegelijkertijd de binding van ouders met school. Communicatie vanuit school met ouders kan een middel zijn om de bewustwording en betrokkenheid van ouders rondom schoolaanwezigheid te vergroten en daarmee een positief effect hebben op de aanwezigheid van de leerling. Ook uit het onderzoek Grip op Geoorloofd Verzuim blijkt dat een goede aanwezigheid onder andere bereikt kan worden door in te zetten op een goed contact met leerlingen én ouders. (Karssen, M. et al., 2023) Voorgaande maakt duidelijk dat oudercontact samenhangt met schoolsucces. Het gaat dan vooral over de manier waarop school in contact komt met ouders en daar moeite voor doet. Oudercontact bevordert daarbij onderwijsondersteunend gedrag thuis en vergroot de leerwinst met 3 maanden per schooljaar (Hill & Tyson, 2009; Jeynes, 2007; Jeynes, 2012; Higgins et al. 2012).

Hoe kun je de betrokkenheid van ouders vergroten?

- Voer altijd een kennismakingsgesprek aan de start van het schooljaar.
- Zorg ervoor dat groepsleerkracht of mentor in de eerste schoolweken met alle ouders contact heeft gehad.
- Maak van het kennismakingsgesprek een verbindend gesprek. (Heyne & Gentle-Genitty, 2024)
- Laat ouders tijdens een opendag/ -avond/ ouderavond aan het woord over hun hoop en ervaringen met de school. Verbind ervaren ouders aan nieuwe ouders ter ondersteuning. (Heyne & White, 2025)
- Organiseer ouder themacafés op school.
- Informeer over de ouderrol bij schoolaanwezigheid tijdens ouderavond/ mentorgesprek.
- Bij ziekte? Laat ouders hun kind telefonisch afmelden i.p.v. via een app. En informeer telefonisch bij de ouder hoe het met het kind gaat.
- Betrek de Ouderraad en Medezeggenschapsraad bij het onderwerp schoolaanwezigheid.
- Informeer ouders over de directe relatie tussen schoolaanwezigheid en toekomstperspectief.
- Stel jezelf de vraag of álle ouders en leerlingen zich welkom voelen op school?

Meer tips en informatie over het vergroten van ouderbetrokkenheid op je school? Zie de Handreiking Ouderbetrokkenheid van Ingrado: https://www.ingrado.nl/kennisbank/items/handreiking-ouderbetrokkenheid-po-en-vo).

Wetsvoorstel Terugdringen Schoolverzuim

Zoals bekend is het wetsvoorstel Terugdringen Schoolverzuim in april jl. aangenomen door de Tweede Kamer. Op dit moment wordt het wetsvoorstel ter goedkeuring voorgelegd aan de Eerste Kamer. Het is nu nog onduidelijk wanneer goedkeuring volgt en de nieuwe wet zal ingaan. Steunpunt Passend Onderwijs heeft een toolkit ontwikkeld die uitgegeven zal worden als de wet aangenomen is. Op hun website worden wel alvast een paar tools gedeeld, waar je als school gebruik van kunt maken: https://www.steunpuntpassendonderwijs-povo.nl/thema/toolkit-van-wet-naar-mindset/

Congres schoolaanwezigheid 2027

Eind september vond in Alicante (Spanje) het nationaal congres schoolaanwezigheid plaats. Dit 3-daagse congres werd door INSA (International Network School Attendance) georganiseerd en ging o.a. over de volgende onderwerpen; verschuiving van curatief naar preventief en van de individuele leerling naar alle leerlingen, ondersteuning en positie van ouders, duurzaam beleid schoolaanwezigheid, rol van beleidsmakers, sense of belonging en verbinding, het bio-ecologische systeem, de verschuiving van oorzaak naar behoefte, en het belang van een goede leerkracht – leerling relatie.

Op 23 en 24 september 2027 vindt het nationale congres schoolaanwezigheid in Egmond aan Zee plaats. Het thema zal 'Aanwezigheid in verbondenheid' zijn. Via onderstaande link vind je meer informatie en kun je je aanmelden:
https://www.poraad.nl/onderwijskansen/passend-en-inclusiever-onderwijs/nederlands-congres-schoolaanwezigheid-2027-23

Handige links

https://www.nji.nl/kennis/schoolaanwezigheid-en-schoolverzuim

https://www.steunpuntpassendonderwijs-povo.nl/thema/preventie-van-thuiszitten/

https://www.ingrado.nl/kennisbank/aanwezigheid

https://www.steunpuntpassendonderwijs-povo.nl/aan-de-slag/ik-wil-samen-leren-2/knsa/